

No: 481 – Mahreç İşareti

TOSYA KISTISI

Tescil Ettiren

TOSYA TİCARET VE SANAYİ ODASI

Bu coğrafi işaret, 6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu kapsamında 26.02.2019 tarihinden itibaren korunmak üzere 13.01.2020 tarihinde tescil edilmiştir.

Tescil No	: 481
Tescil Tarihi	: 13.01.2020
Başvuru No	: C2019/021
Başvuru Tarihi	: 26.02.2019
Coğrafi İşaretin Adı	: Tosya Kıstısı
Ürün / Ürün Grubu	: Takı / Halılar, kilimler ve dokumalar dışında kalan el sanatı ürünleri
Coğrafi İşaretin Türü	: Mahreç işareti
Tescil Ettiren	: Tosya Ticaret ve Sanayi Odası
Tescil Ettirenin Adresi	: İbniselim Mahallesi Fazıl Boyner Caddesi Modern Çarşı No. 213 Tosya KASTAMONU
Coğrafi Sınırı	: Kastamonu ili Tosya ilçesi
Kullanım Biçimi	: Tosya Kıstısı ibaresi, mahreç işareti amblemi ile birlikte ürünün kendisi veya ambalajı üzerinde yer alır. Ürünün kendisi veya ambalajı üzerinde kullanılmadığı durumlarda, Tosya Kıstısı ibaresi ve mahreç işareti amblemi işletmede kolayca görülecek şekilde bulundurulur.

Ürünün Tanımı ve Ayırt Edici Özellikleri:

Kıstı; Kastamonu ilinin Tosya ilçesinde uzun yıllardır altının tamamen elle işlenmesi sonucu elde edilen gerdanlık şeklindeki takıdır. Talep halinde küpe, bileklik ve kolyeden oluşan set olarak da üretilir. Tosya Kıstısı, her gelinin çeyizinde bulunur ve anneden kızına miras olarak bırakılır.

Standart bir Tosya Kıstısı, 22 ayar altın kullanılarak üretilen 33 ayak ve 34 kementten oluşur. Ancak bunun yanı sıra, arkaya kadar uzatılan kementler ile 33 ayak ve 58 kement ile de kıstı üretimi yapılmaktadır. Ayak, Tosya Kıstısının ana motifidir ve kementler ile boyun üzerine sarkar. Genellikle balık motifi olan ayakların boyu 2 cm'dir. Kement ise, incilerle birlikte yan yana dizilen ve ayak kısmını tutan, boynu sarmalayan kısımdır. Kementler fiyonk şeklinde ve yaklaşık 1 cm uzunluğundadır.

Üretim Metodu:

Tosya Kıstısı 22 ayar altından üretilir. İlk aşamada 22 ayar altın potada eritilir. Potada eritilen altın, 6/6,5 mikron kalınlığında levha haline getirilinceye kadar silindirde çekilir.

Kıstı kalıbının altın levha üzerine çakılması rahat şekil almasından dolayı kurşun yüzey üzerinde yapılır. Kalıpların levha üzerine geçebilmesi için öncelikle kurşun üzerine kement ve ayak kalıpları çakılır, levha bu yüzeyin üzerine konularak yeniden kalıpların çakılmasıyla kement ve ayak motifi levhaya geçmiş olur. Kement ve ayak kenarlarından fazlalıklar kesilir, kesilen kenarlar kurşundan arındırılmak için fırçalanır. Toz kaynak kement ve ayakların içine doldurulur, parçalar boyut ve kenar eşitliğini sağlamak için zımparalanır ve daha sonra parçaların birbirine kaynaması sağlanır. Parçaların, kaynak işlemi sırasında kaymasını önlemek ve parlatırken de küçük parçaları sabit tutabilmek için, ısıya dayanıklı sürgüç teli ile parçalar birbirine bağlanır. Kaynayan parçaların kenarlarına delikler açılır, bu deliklerden fişek denilen halkalar kaynatılır. Bu halkalar sayesinde kement ve ayakların incilerle birlikte yan yana dizilmesi ile ipin yıpranmaması sağlanır. Bu şekilde oluşturulan ayak ve kementler, üzerindeki kurşun cürufundan arındırılmak için asite atılır ve tesviye işleminden sonra incilerle beraber Tosya Kıstısını oluşturmak için yan yana dizilir.

Coğrafi Sınır İçerisinde Gerçekleşmesi Gereken Üretim, İşleme ve Diğer İşlemler:

Geçmişte eskiye dayanan Tosya Kıstısının üretimi, ustalık becerisi gerektirmektedir. Bu sebeple yöreyle ün bağı bulunan Tosya Kıstısının tüm üretim aşamaları, belirtilen coğrafi sınırdaki gerçekleştirmelidir.

Denetleme:

Denetimler, Tosya Ticaret ve Sanayi Odası koordinatörlüğünde ve Tosya Ticaret ve Sanayi Odası, Tosya Belediyesi, Tosya Madeni Eşya Sanatkarları Odası, Tosya Ziraat Odası ile Kastamonu Üniversitesi Tosya Meslek Yüksek Okulundan oluşturulacak 5 kişilik denetim mercii tarafından gerçekleştirilir. Denetim mercii; imalat, pazarlama ve satış dâhil olmak üzere sürecin tüm evrelerinde yılda 1 defadan az olmamak üzere denetler. Ancak, ihbar veya şikâyet olması halinde her zaman denetim yapabilir. Denetime ilişkin raporlar, Tosya Ticaret ve Sanayi Odası tarafından 6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanununda öngörülen sürelerde Türk Patent ve Marka Kurumuna gönderilir.

Denetimde göz önünde bulundurulacak hususlar aşağıdaki şekildedir.

- Üretimde kullanılan altının ayarı
- Kaynak, tesviye ve işçiliğinin uygunluğu
- Tosya Kıstısının üretim aşamalarının Tosya ilçesinde tamamlanması
- Coğrafi işaret ambleminin kullanımı
- Ürünün üretiminde kullanılan ölçülerin uygunluğu
- Üretimde kullanılan incinin kalitesinin uygunluğu

Denetim mercii, kamu kuruluşlarından veya özel kuruluşlardan veya bunlarda görevli uzman gerçek veya tüzel kişilerden denetimin gerçekleştirilmesi sırasında faydalanabilir veya hizmet satın alabilir. Tescil ettiren, hakların korunmasında hukuki süreçleri yürütür.